

Άσκηση 3. Τα παρακάτω δεδομένα δίνουν το πλήθος y_{jk} των φυτών που διατήρησαν μια ιδιότητα όταν n_{jk} φυτά βρέθηκαν κάτω από διαφορετικές συνθήκες.

Ένας ποιοτικός παράγοντας (αγωγή) ήταν η αποθήκευση σε θερμοκρασία 3°C για 48 ώρες ή η αποθήκευση σε κανονικές συνθήκες. Μία άλλη συμμεταβλητή ήταν η χρησιμοποίηση φυγόκεντρης δύναμης σε τρεις διαφορετικές τιμές 40, 150, 350.

Συνθήκη αποθήκευσης		Φυγόκεντρος		
		40	150	350
Κανονική	y_{1k}	55	52	57
	n_{1k}	102	99	108
Αγωγή	y_{2k}	55	50	50
	n_{2k}	76	81	90

Πάρε ως συμμεταβλητές τις $x_1 = \log 40 = 3.689$, $x_2 = \log 150 = 5.011$ και $x_3 = \log 350 = 5.858$

α) Κάνε γραφική παράσταση των αναλογιών $p_{jk} = y_{jk} / n_{jk}$ ως προς x_k .

β) Εξέτασε τα τρία μοντέλα (εκτίμησε παραμέτρους, αποκλίσεις, εκτιμημένες αναλογίες):

i) $\text{logit } \pi_{jk} = \alpha_j + \beta_j x_k$, $j = 1$ κανονικές συνθήκες, $j = 2$ αγωγή.

ii) $\text{logit } \pi_{jk} = \alpha_j + \beta x_k$,

iii) $\text{logit } \pi_{jk} = \alpha + \beta x_k$,

γ) Κάνε στο μοντέλο (i) τον έλεγχο $\beta_1 = \beta_2$ σε στάθμη 0.05. Επίσης κάνε τον έλεγχο $\alpha_1 = \alpha_2$ στο μοντέλο (ii) σε στάθμη 0.05.

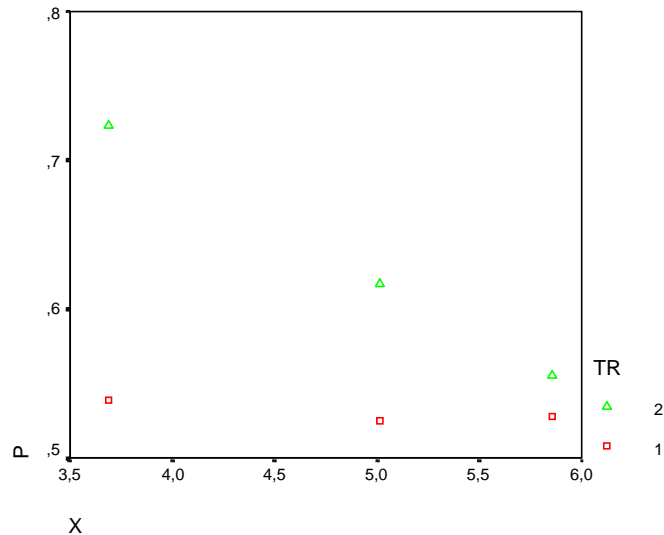
Απαντήσεις Άσκησης 3. Θεωρούμε ότι οι μεταβλητές απόκρισης $Y_{11}, Y_{12}, Y_{13}, Y_{21}, Y_{22}, Y_{23}$ (πλήθος φυτών που διατήρησαν την ιδιότητα σε κάθε μία από τις 6 περιπτώσεις) προέρχονται από διωνυμική κατανομή με παραμέτρους (m_{jk}, π_{jk}) . Τα π_{jk} μάλιστα εξαρτώνται από τις συνθήκες ως εξής (έχουμε τρία μοντέλα):

$$\text{i) } \pi_{jk} = \frac{e^{\alpha_j + \beta_j x_k}}{1 + e^{\alpha_j + \beta_j x_k}}, \quad \text{ii) } \pi_{jk} = \frac{e^{\alpha_j + \beta x_k}}{1 + e^{\alpha_j + \beta x_k}}, \quad \text{iii) } \pi_{jk} = \frac{e^{\alpha + \beta x_k}}{1 + e^{\alpha + \beta x_k}}$$

Αρχικά εισάγονται τα δεδομένα στο SPSS ως εξής ($p = y/n$):

y	n	x	tr	p
55	102	3.689	1	0,5392
52	99	5.011	1	0,5253
57	108	5.858	1	0,5278
55	76	3.689	2	0,7237
50	81	5.011	2	0,6173
50	90	5.858	2	0,5556

α) Η γραφική παράσταση των αναλογιών $p_{jk} = y_{jk} / n_{jk}$ ως προς x_k γίνεται χρησιμοποιώντας τη διαδικασία Graphs/Scatter/Simple, Yaxis:p, Xaxis:x, Set Markers by : tr

Παρατηρούμε ότι στην περίπτωση που η αποθήκευση γίνεται σε θερμοκρασία 3°C (αγωγή, $\text{tr} = 2$) η αύξηση της φυγόκεντρης δύναμης οδηγεί σε μείωση του ποσοστού των φυτών που διατήρησαν την ιδιότητα που εξετάζουμε. Αντίθετα, στην άλλη περίπτωση (αποθήκευση σε κανονικές συνθήκες, $\text{tr} = 1$) παρατηρούμε ότι η αύξηση της φυγόκεντρης δύναμης δεν φαίνεται να οδηγεί σε αύξηση ή σε μείωση του ίδιου ποσοστού. Αυτό αποτελεί μία πρώτη ένδειξη για το ότι δεν πρέπει το μοντέλο $\text{logit } \pi_{jk} = \alpha + \beta x_k$ να είναι το καλύτερο (διότι στο μοντέλο αυτό δεν περιλαμβάνεται η επίδραση της θερμοκρασίας αποθήκευσης).

β) i) Το πρώτο μοντέλο $\text{logit } \pi_{jk} = \alpha_j + \beta_j x_k$ γράφεται αναλυτικά για τις 6 παρατηρήσεις ως εξής:

$$\begin{aligned} \text{logit } \pi_{11} &= \alpha_1 + \beta_1 x_1 \\ \text{logit } \pi_{12} &= \alpha_1 + \beta_1 x_2 \\ \text{logit } \pi_{13} &= \alpha_1 + \beta_1 x_3 \\ \text{logit } \pi_{21} &= \alpha_2 + \beta_2 x_1 \\ \text{logit } \pi_{22} &= \alpha_2 + \beta_2 x_2 \\ \text{logit } \pi_{23} &= \alpha_2 + \beta_2 x_3 \end{aligned}$$

Επειδή η διαδικασία του SPSS που θα χρησιμοποιήσουμε προϋποθέτει μοντέλο με σταθερά, θα το μετασχηματίσουμε έτσι ώστε να έχει σταθερά. Το παραπάνω μοντέλο γράφεται ισοδύναμα:

$$\begin{aligned} \text{logit } \pi_{11} &= \alpha_1 + \beta_1 x_1 \\ \text{logit } \pi_{12} &= \alpha_1 + \beta_1 x_2 \\ \text{logit } \pi_{13} &= \alpha_1 + \beta_1 x_3 \\ \text{logit } \pi_{21} &= \alpha_1 + \beta_1 x_1 + \gamma + \delta x_1 \\ \text{logit } \pi_{22} &= \alpha_1 + \beta_1 x_2 + \gamma + \delta x_2 \\ \text{logit } \pi_{23} &= \alpha_1 + \beta_1 x_3 + \gamma + \delta x_3 \end{aligned}$$

όπου $\gamma = \alpha_2 - \alpha_1$, $\delta = \beta_2 - \beta_1$ ή με μορφή πινάκων:

$$\text{logit } \begin{bmatrix} \pi_{11} \\ \pi_{12} \\ \pi_{13} \\ \pi_{21} \\ \pi_{22} \\ \pi_{23} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & x_1 & 0 & 0 \\ 1 & x_2 & 0 & 0 \\ 1 & x_3 & 0 & 0 \\ 1 & x_1 & 1 & x_1 \\ 1 & x_2 & 1 & x_2 \\ 1 & x_3 & 1 & x_3 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \alpha_1 \\ \beta_1 \\ \gamma \\ \delta \end{bmatrix}$$

Άρα προσθέτουμε δύο ακόμη στήλες (z_1, z_2) στα δεδομένα:

y	n	x	z_1	z_2	tr	p
55	102	3.689	0	0	1	0,5392
52	99	5.011	0	0	1	0,5253
57	108	5.858	0	0	1	0,5278
55	76	3.689	1	3.689	2	0,7237
50	81	5.011	1	5.011	2	0,6173
50	90	5.858	1	5.858	2	0,5556

και το πρώτο μοντέλο γράφεται: $\text{logit } \pi = \alpha_1 + \beta_1 x + \gamma z_1 + \delta z_2$. Χρησιμοποιούμε τη διαδικασία Analyze / regression / probit με Response: y , Total: m , Covariates: x, z_1, z_2 , Model logit από όπου προκύπτει ο εξής πίνακας:

```

***** PROBIT ANALYSIS *****
DATA Information
  6 unweighted cases accepted.
  0 cases rejected because of missing data.
  6 cases are in the control group.
MODEL Information
  ONLY Logistic Model is requested.
***** PROBIT ANALYSIS *****
Parameter estimates converged after 12 iterations.
Optimal solution found.
Parameter Estimates (LOGIT model: (LOG(p/(1-p))) = Intercept + BX):

      Regression Coeff.   Standard Error   Coeff./S.E.
X                -,02275             ,12685          -,17937
Z1                1,97708             ,99808          1,98089
Z2                -,31860             ,19888          -1,60199

      Intercept   Standard Error   Intercept/S.E.
      ,23397             ,62842          ,37231

Pearson Goodness-of-Fit Chi Square =      ,028   DF = 2   P = ,986
-----
Covariance(below) and Correlation(above) Matrices of Parameter Estimates
      X          Z1          Z2
X      ,01609      ,61918      -,63782
Z1      ,07839      ,99616      -,98442
Z2     -,01609     -,19540      ,03955

```

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της παραπάνω διαδικασίας, οι εκτιμήσεις των παραμέτρων μετά από 12 βήματα της επαναληπτικής διαδικασίας είναι

$$\hat{\alpha}_1 = 0.23397, \hat{\beta}_1 = -0.02275, \hat{\gamma} = 1.97708, \hat{\delta} = 0.31860,$$

και άρα

$$\hat{\alpha}_2 = \hat{\alpha}_1 + \hat{\gamma} = 0.23397 + 1.97708 = 2.21105, \hat{\beta}_2 = \hat{\beta}_1 + \hat{\delta} = -0.02275 - 0.31860 = -0.34135$$

ενώ το χ^2 -τετράγωνο του Pearson είναι ίσο με **0.028** (με $n-p = 6-4 = 2$ β.ε.). Το p -value που αφορά τον έλεγχο της υπόθεσης $H_0: g(\mu) = X\beta$ είναι ίσο με

$$p\text{-value} = P(X^2 > 0.028 | X^2 \sim \chi_2^2) \approx 0.986.$$

Σύμφωνα λοιπόν με το χ^2 -τετράγωνο του Pearson, δεν έχουμε αρκετά στοιχεία ώστε να απορρίψουμε ότι το μοντέλο είναι σωστό (δηλ. το μοντέλο γίνεται αποδεκτό).

```

***** PROBIT ANALYSIS *****
Observed and Expected Frequencies

      Number of   Observed   Expected
      X   Subjects Responses Responses   Residual   Prob
3,69   102,0     55,0      54,819     ,181     ,53744
5,01   99,0      52,0      52,465    -,465     ,52995
5,86   108,0     57,0      56,716     ,284     ,52515
3,69   76,0      55,0      54,832     ,168     ,72147
5,01   81,0      50,0      50,429    -,429     ,62258
5,86   90,0      50,0      49,738     ,262     ,55265

```

Οι τρεις πρώτες στήλες του παραπάνω πίνακα είναι οι x , m , y αντίστοιχα. Η 4^η στήλη (expected responses) περιέχει τις εκτιμημένες (fitted) τιμές $\hat{\mu}_{jk} = \hat{y}_{jk} = m_{jk} \hat{\pi}_{jk}$ (πρόκειται για τον εκτιμημένο αναμενόμενο αριθμό φυτών που διατήρησαν την ιδιότητα σε κάθε μία από τις 3 τιμές της φυγόκεντρης δύναμης x_k και για $j = 1$ (κανονικές συνθήκες), 2 (αγωγή)). Η στήλη με τα κατάλοιπα περιέχει τις διαφορές $y_{jk} - \hat{y}_{jk}$. Τέλος, η στήλη Prob αποτελείται από τα $\hat{\pi}_{jk}$ (εκτιμημένες αναλογίες)

$$\hat{\pi}_{1k} = \frac{e^{\hat{\alpha}_1 + \hat{\beta}_1 x_k}}{1 + e^{\hat{\alpha}_1 + \hat{\beta}_1 x_k}} \quad (tr = 1), \quad \hat{\pi}_{2k} = \frac{e^{(\hat{\alpha}_1 + \hat{\gamma}) + (\hat{\beta}_1 + \hat{\delta}) x_k}}{1 + e^{(\hat{\alpha}_1 + \hat{\gamma}) + (\hat{\beta}_1 + \hat{\delta}) x_k}} \quad (tr = 2), \quad k = 1, 2, 3.$$

Επίσης η απόκλιση (deviance) μπορεί να υπολογιστεί μέσω των καταλοίπων απόκλισης όπως και στις Ασκήσεις 1,2. Υπενθυμίζεται ότι

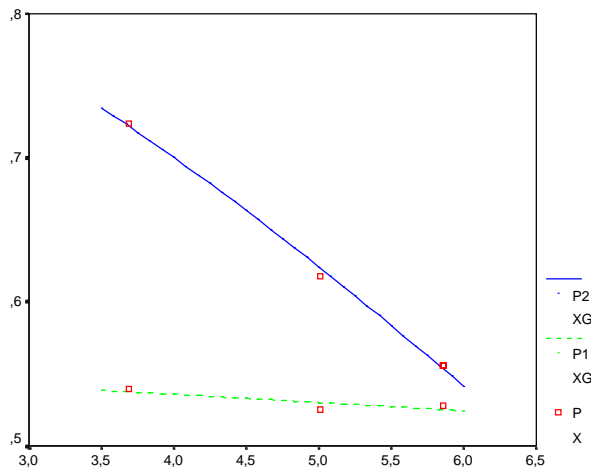
$$r_i^D = \text{sgn}(y_i - m_i \hat{\pi}_i) \sqrt{2} \sqrt{y_i \ln \frac{y_i}{m_i \hat{\pi}_i} + (m_i - y_i) \ln \frac{m_i - y_i}{m_i - m_i \hat{\pi}_i}}$$

και επομένως κατασκευάζουμε (compute) μία νέα στήλη με τα κατάλοιπα απόκρισης r_i^D

$$\mathbf{r\_d} = (\mathbf{y} - \mathbf{n} * \mathbf{ep}) / \text{ABS}(\mathbf{y} - \mathbf{n} * \mathbf{ep}) * (2 ** 0.5) * \text{ABS}(\mathbf{y} * \text{LN}(\mathbf{y} / (\mathbf{n} * \mathbf{ep})) + (\mathbf{n} - \mathbf{y}) * \text{LN}((\mathbf{n} - \mathbf{y}) / (\mathbf{n} - \mathbf{n} * \mathbf{ep}))) ** 0.5$$

όπου ep είναι οι εκτιμημένες αναλογίες. Επειδή ως γνωστό, $D_{c,f} = \sum_{i=1}^n (r_i^D)^2$, κατασκευάζουμε τη στήλη $\mathbf{r\_d2} = \mathbf{r\_d} ** 2$ και τέλος (Analyze/Descriptive Statistics/Descriptives/r_d2, options: sum) προκύπτει ότι η απόκλιση είναι ίση με $D = 0.02764$.

Όπως και σε παραπάνω ασκήσεις, η γραφική παράσταση $\hat{\pi}(x)$ μαζί με τα $(x_i, y_i/m_i)$ θα είναι (έχουμε δύο καμπύλες, μία για $tr = 1$ (κανονικές συνθήκες) και μία για $tr = 2$ (αγωγή) με διαφορετικό intercept και slope):

δηλαδή,

$$\hat{\pi}_1(x) = \frac{e^{\hat{\alpha}_1 + \hat{\beta}_1 x}}{1 + e^{\hat{\alpha}_1 + \hat{\beta}_1 x}} \quad (tr = 1), \quad \hat{\pi}_2(x) = \frac{e^{(\hat{\alpha}_1 + \hat{\gamma}) + (\hat{\beta}_1 + \hat{\delta}) x}}{1 + e^{(\hat{\alpha}_1 + \hat{\gamma}) + (\hat{\beta}_1 + \hat{\delta}) x}} \quad (tr = 2).$$

ii) Το δεύτερο μοντέλο $\text{logit } \pi_{jk} = \alpha_j + \beta x_k$ γράφεται αναλυτικά για τις 6 παρατηρήσεις:

$$\begin{aligned} \text{logit } \pi_{11} &= \alpha_1 + \beta x_1 \\ \text{logit } \pi_{12} &= \alpha_1 + \beta x_2 \\ \text{logit } \pi_{13} &= \alpha_1 + \beta x_3 \\ \text{logit } \pi_{21} &= \beta x_1 + \alpha_2 \\ \text{logit } \pi_{22} &= \beta x_2 + \alpha_2 \\ \text{logit } \pi_{23} &= \beta x_3 + \alpha_2 \end{aligned}$$

ή ισοδύναμα:

$$\begin{aligned} \text{logit } \pi_{11} &= \alpha_1 + \beta x_1 \\ \text{logit } \pi_{12} &= \alpha_1 + \beta x_2 \\ \text{logit } \pi_{13} &= \alpha_1 + \beta x_3 \\ \text{logit } \pi_{21} &= \alpha_1 + \beta x_1 + \gamma \\ \text{logit } \pi_{22} &= \alpha_1 + \beta x_2 + \gamma \\ \text{logit } \pi_{23} &= \alpha_1 + \beta x_3 + \gamma \end{aligned}$$

όπου $\gamma = \alpha_2 - \alpha_1$ και άρα το συγκεκριμένο μοντέλο γράφεται: $\text{logit } \pi = \alpha_1 + \beta x + \gamma z_1$. Στη συνέχεια χρησιμοποιούμε τη διαδικασία Analyze / regression / probit με Response: y, Total: m, Covariates: x, z1, Model logit από όπου προκύπτει ο εξής πίνακας:

```

***** PROBIT ANALYSIS *****
DATA Information
    6 unweighted cases accepted.
    0 cases rejected because of missing data.
    3 cases are in the control group.
MODEL Information
    ONLY Logistic Model is requested.

***** PROBIT ANALYSIS *****

Parameter estimates converged after 9 iterations.
Optimal solution found.

Parameter Estimates (LOGIT model: (LOG(p/(1-p))) = Intercept + BX):

      Regression Coeff.   Standard Error   Coeff./S.E.
X                -,15460           ,09703         -1,59335
Z1                ,40684           ,17462         2,32981

      Intercept   Standard Error   Intercept/S.E.
      ,87677           ,48704         1,80022

Pearson Goodness-of-Fit Chi Square =      2,598   DF = 3   P = ,458

Since Goodness-of-Fit Chi square is NOT significant, no heterogeneity
factor is used in the calculation of confidence limits.

-----
Covariance(below) and Correlation(above) Matrices of Parameter Estimates

      X           Z1
X      ,00941     -,03647
Z1     -,00062     ,03049

```

Οι εκτιμήσεις των παραμέτρων μετά από 9 βήματα της επαναληπτικής διαδικασίας είναι

$$\hat{\alpha}_1 = 0.87677, \hat{\beta} = -0.1546, \hat{\gamma} = 0.40684$$

και άρα

$$\hat{\alpha}_2 = \hat{\alpha}_1 + \hat{\gamma} = 0.87677 + 0.40684 = 1.28361$$

ενώ επίσης το χι-τετράγωνο του Pearson είναι ίσο με **2,598** (με $n-p = 6-3 = 3$ β.ε.). Το p-value που αφορά τον έλεγχο της υπόθεσης $H_0: g(\mu) = X\beta$ είναι ίσο με 0.458 και άρα δεν έχουμε αρκετά στοιχεία ώστε να απορρίψουμε ότι το μοντέλο είναι σωστό (δηλ. το μοντέλο γίνεται αποδεκτό).

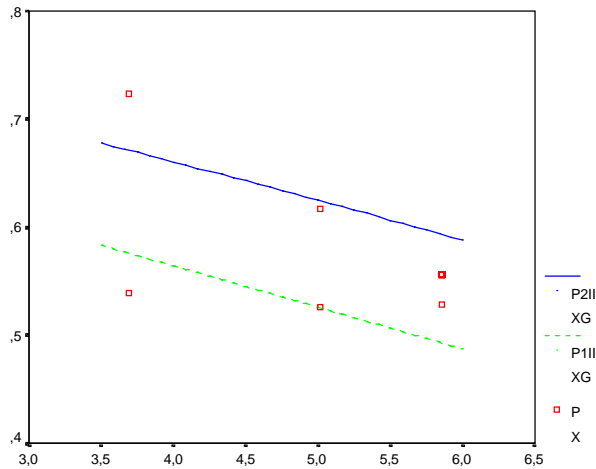
```

***** PROBIT ANALYSIS *****
Observed and Expected Frequencies

      Number of   Observed   Expected
      X   Subjects Responses Responses Residual   Prob
3,69   102,0     55,0     58,754   -3,754   ,57602
5,01   99,0      52,0     52,025   -,025   ,52550
5,86   108,0     57,0     53,221   3,779   ,49279
3,69   76,0      55,0     51,006   3,994   ,67113
5,01   81,0      50,0     50,589   -,589   ,62456
5,86   90,0      50,0     53,405   -3,405   ,59339

```

Η στήλη Prob αποτελείται από τις εκτιμημένες αναλογίες $\hat{\pi}_{jk}$. Η απόκλιση (deviance) υπολογίζεται όπως και παραπάνω και βρίσκεται ότι είναι ίση με $D = 2.619$. Η γραφική παράσταση $\hat{\pi}(x)$ μαζί με τα $(x_i, y_i/m_i)$ είναι (και εδώ έχουμε δύο καμπύλες, μία για $tr = 1$ (κανονικές συνθήκες) και μία για $tr = 2$ (αγωγή) με διαφορετικό intercept και ίδιο slope).

δηλαδή,

$$\hat{\pi}_1(x) = \frac{e^{\hat{\alpha}_1 + \hat{\beta}x}}{1 + e^{\hat{\alpha}_1 + \hat{\beta}x}} \quad (tr = 1), \quad \hat{\pi}_2(x) = \frac{e^{(\hat{\alpha}_1 + \hat{\gamma}) + \hat{\beta}x}}{1 + e^{(\hat{\alpha}_1 + \hat{\gamma}) + \hat{\beta}x}} \quad (tr = 2).$$

β) ii) Το τρίτο μοντέλο $\text{logit } \pi_{jk} = \alpha + \beta x_k$ γράφεται αναλυτικά για τις 6 παρατηρήσεις:

- $\text{logit } \pi_{11} = \alpha + \beta x_1$
- $\text{logit } \pi_{12} = \alpha + \beta x_2$
- $\text{logit } \pi_{13} = \alpha + \beta x_3$
- $\text{logit } \pi_{21} = \alpha + \beta x_1$
- $\text{logit } \pi_{22} = \alpha + \beta x_2$
- $\text{logit } \pi_{23} = \alpha + \beta x_3$

και άρα το συγκεκριμένο μοντέλο γράφεται απλά: $\text{logit } \pi = \alpha + \beta x$. Χρησιμοποιούμε τη διαδικασία Analyze / regression / probit με Response: y, Total: m, Covariates: x, Model logit από όπου προκύπτει ο πίνακας:

```

***** PROBIT ANALYSIS *****
DATA Information
    6 unweighted cases accepted.
    0 cases rejected because of missing data.
    0 cases are in the control group.
MODEL Information
    ONLY Logistic Model is requested.
***** PROBIT ANALYSIS *****

Parameter estimates converged after 7 iterations.
Optimal solution found.

Parameter Estimates (LOGIT model: (LOG(p/(1-p))) = Intercept + BX):

      Regression Coeff.   Standard Error   Coeff./S.E.
X                -,14785           ,09650         -1,53213

      Intercept   Standard Error   Intercept/S.E.
                1,02136           ,48134         2,12189

Pearson Goodness-of-Fit Chi Square =    7,971    DF = 4    P = ,093
    
```

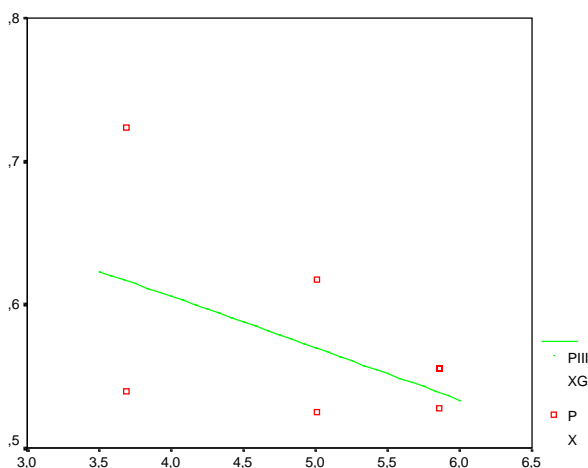
Οι εκτιμήσεις των παραμέτρων μετά από 7 βήματα της επαναληπτικής διαδικασίας είναι

$$\hat{\alpha} = 1.0213, \hat{\beta} = -0.14785$$

ενώ επίσης το χι-τετράγωνο του Pearson είναι ίσο με **7,971** (με $n-p = 6-2 = 4$ β.ε.). Το p-value που αφορά τον έλεγχο της υπόθεσης $H_0: g(\mu) = \mathbf{X}\beta$ είναι ίσο με 0.093 και άρα δεν έχουμε αρκετά στοιχεία ώστε να απορρίψουμε ότι το μοντέλο είναι σωστό (δηλ. το μοντέλο γίνεται αποδεκτό).

* * * * * P R O B I T A N A L Y S I S * * * * *					
Observed and Expected Frequencies					
X	Number of Subjects	Observed Responses	Expected Responses	Residual	Prob
3,69	102,0	55,0	62,913	-7,913	,61679
5,01	99,0	52,0	56,397	-4,397	,56967
5,86	108,0	57,0	58,184	-1,184	,53874
3,69	76,0	55,0	46,876	8,124	,61679
5,01	81,0	50,0	46,143	3,857	,56967
5,86	90,0	50,0	48,487	1,513	,53874

Η στήλη Prob αποτελείται από τις εκτιμημένες αναλογίες $\hat{\pi}_{jk}$. Η απόκλιση (deviance) υπολογίζεται όπως και παραπάνω και βρίσκεται ότι είναι ίση με $D = 8.091$. Η γραφική παράσταση $\hat{\pi}(x)$ μαζί με τα $(x_i, y_i/m_i)$ είναι (εδώ έχουμε μία καμπύλη και για $tr = 1$ (κανονικές συνθήκες) και για $tr = 2$ (αγωγή)).

δηλαδή,

$$\hat{\pi}_j(x) = \frac{e^{\hat{\alpha} + \hat{\beta}x}}{1 + e^{\hat{\alpha} + \hat{\beta}x}} \quad j = 1, 2.$$

γ) i) Ο έλεγχος της υπόθεσης $H_0: \beta_1 = \beta_2$ στο μοντέλο $\text{logit } \pi_{jk} = \alpha_j + \beta_j x_k$ είναι ισοδύναμος:

A) με τον έλεγχο $H_0: \delta = 0$. Εδώ απορρίπτουμε την H_0 αν

$$|\hat{\delta} / s(\hat{\delta})| = 1,60199 > Z_{\alpha/2} = 1.96$$

άρα δεχόμαστε ότι $\delta = 0 \Leftrightarrow \beta_1 = \beta_2$ (ισοδύναμα μπορούμε να ελέγξουμε αν το 0 ανήκει στο δ.ε. 95% για το δ: (-0.708, 0.071)).

B) με τον έλεγχο $H_0: \text{logit } \pi_{jk} = \alpha_j + \beta x_k$ έναντι του μεγαλύτερου μοντέλου $H_1: \text{logit } \pi_{jk} = \alpha_j + \beta_j x_k$. Εδώ απορρίπτουμε την H_0 (ότι δηλαδή το μικρότερο μοντέλο είναι σωστό) όταν

$$X^2_{Pearson} - X'^2_{Pearson} = 2.598 - 0.028 = 2.57 > \chi^2_{p'-p;a} = \chi^2_{3-2;a} = \chi^2_{1;0.05} = 3.84$$

άρα δεχόμαστε ότι το μικρότερο μοντέλο είναι σωστό, δηλαδή ότι $\delta = 0 \Leftrightarrow \beta_1 = \beta_2$ (ο έλεγχος αυτός μπορεί να γίνει και μέσω των διαφορών των αποκλισεων)

ii) Ο έλεγχος της υπόθεσης $H_0: \alpha_1 = \alpha_2$ στο μοντέλο $\text{logit } \pi_{jk} = \alpha_j + \beta x_k$ είναι ισοδύναμος:

A) με τον έλεγχο $H_0: \gamma = 0$. Εδώ απορρίπτουμε την H_0 αν

$$|\hat{\gamma} / s(\hat{\gamma})| = 2,32981 > Z_{\alpha/2} = 1.96$$

άρα απορρίπτουμε ότι $\gamma = 0 \Leftrightarrow \alpha_1 = \alpha_2$. (ισοδύναμα μπορούμε να ελέγξουμε αν το 0 ανήκει στο δ.ε. 95% για το γ : (0.064, 0.750)).

B) με τον έλεγχο $H_0: \text{logit } \pi_{jk} = \alpha + \beta x_k$ έναντι του μεγαλύτερου μοντέλου $H_1: \text{logit } \pi_{jk} = \alpha_j + \beta x_k$. Εδώ απορρίπτουμε την H_0 (ότι δηλαδή το μικρότερο μοντέλο είναι σωστό) όταν

$$X_{Pearson}^2 - X_{Pearson}^2 = 7.971 - 2.598 = 5.373 > \chi_{p'-p, \alpha}^2 = \chi_{3-2, \alpha}^2 = \chi_{1, 0.05}^2 = 3.84$$

άρα απορρίπτουμε ότι το μικρότερο μοντέλο είναι σωστό, δηλαδή ότι $\gamma = 0 \Leftrightarrow \alpha_1 = \alpha_2$. (ο έλεγχος αυτός μπορεί να γίνει και μέσω των διαφορών των αποκλίσεων)